

**ÖZEL OKUL ÖĞRETMENLERİ
VE ÖĞRETİM YILINA HAZIRLIK ÖDENEĞİ**
*(Private School Teachers and Preparation Subsidy for
Academic Year)*

Emre ERTAN*

ÖZET

5580 sayılı Özel Eğitim Kurumları Kanunu özel okul öğretmenlerinin ücreti konusunda istisnai kurallar içermektedir. Buna göre, özel okul öğretmenlerine devlet okullarındaki emsallerinden daha düşük ücret ödenemez. Ayrıca işveren devlet okullardan çalışan öğretmenlere yapılan tüm ek ödemeleri özel okul öğretmenlerine de sağlamak zorundadır. Öğretim yılına hazırlık ödeneği, söz konusu ek ödemeler arasında yer almaktadır. Ne var ki Yargıtay 2012 yılında, özel okul öğretmenlerinin öğretim yılı hazırlık ödeneğinden yararlanamayacağına hükmetmiştir.

Anahtar kelimeler: Özel Eğitim Kurumları Kanunu, Ücret, Öğretim Yılına Hazırlık Ödeneği

Abstract

Law No. 5580 concerning Private Education Institutions contains exceptional rules regarding the wage of the private school teachers. Accordingly, the private school teachers can claim the minimum amount of the wage that is being payed to their counterparts working at the state schools. Moreover, the employer (private school owner) has the obligation to provide all the additional specific allocations to the teachers. Preparation subsidy for academic year is one of these additional specific allocations. Nonetheless, In 2012 the Supreme Court ruled that the the private school teachers can not benefit the preparation subsidy for academic year.

Keywords: Law Concerning Private Education Institutions, Wage, Preparation subsidy for academic year

* Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

I. GİRİŞ VE KONUNUN ÖNEMİ

İlk bakışta özel okul öğretmenlerinin hukuki statü bakımından öteki işçilerden herhangi bir farkının bulunmadığı; başka bir söyleyişle bu işçilerin de iş sözleşmesinin kurulması, ücret ve iş sözleşmesinin sona ermesi başta olmak üzere her konuda 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi oldukları sanılabilir. Ne var ki 5580 sayılı Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nda; kurumlarda görev yapan yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticilerin, *bu Kanun hükümleri saklı kalmak üzere* 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olduğu dile getirilmektedir (m.9/5a). Nitekim iş sözleşmesinin kuruluş aşamasındaki denetim ve izin prosedürü, öğretmenlerle en az bir yıl süreli zincirleme belirli süreli iş sözleşmelerinin bağtlanabilmesi, üçüncü kişi konumundaki Valiliğin öğretmene disiplin cezası uygulayabilmesi ve hatta Milli Eğitim Bakanlığı'nın görüşü alınmak koşuluyla öğretmenin görevine dahi son verilebilmesi ortada idare hukukundan da izler taşıyan sıra dışı bir iş ilişkisi olduğunu göstermektedir. Esasen bir yanını özel okulla Devlet'in, diğer yanını ise öğretmenin oluşturduğu ve bünyesinde hem iş hukukunun hem de idare hukukunun özelliklerini barındıran karma bir hukuki ilişki söz konusudur. Zira eğitim ve öğretim hizmetinin Devlet tarafından veya devletin gözetim ve denetimi altında verileceğine ilişkin Anayasa hükmü özel okul öğretmenleriyle ilgili özel bir düzenlemeyi zorunlu kılmakta; böyle bir düzenleme de karma bir hukuki yapının ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır.

Özel Eğitim Kurumları Kanunu, özel okul öğretmenlerinin ücret ve diğer özlük hakları konusunda özel düzenlemeler içermektedir. Bu normların amacı; özel okul öğretmenlerinin ücret ve özlük haklarını devlet okullarında çalışan emsalleriyle aynı düzeye yükseltmek, devlet okullarındaki öğretmenlere sosyal yardım kapsamında sağlanan tüm ek ödemelerin özel okul öğretmenlerine de verilmesini sağlamak ve aynı yaşamsal kamusal hizmeti veren kişiler arasında hukuki statüden kaynaklanabilecek olası bir eşitsizliğin önüne geçmektir. Özel okullarda ve diğer özel eğitim kurumlarında çalışan yöneticilerle öğretmenlerin ücret ve ek ödemeleriyle bağlantılı olarak ortaya çıkan uyumsuzluklar, azımsanmayacak sayıda Yargıtay kararına konu olmuştur. Bununla birlikte, iş hukuku öğretisi özel okul öğretmenlerini genellikle zincirleme belirli süreli iş sözleşmeleri, kıdem tazminatı ve iş güvenliği gibi sorunlar bağlamında irdelemiş¹; ancak özel okul öğretmenlerine ödenecek

¹ **Canbolat**, Talat: Mevzuatta Öngörülen Bazı İş Sözleşmesi Türlerinin 4857 Sayılı İş Kanunu'nun Belirli Süreli İş Sözleşmesine İlişkin Esasları Yönünden Değerlendirilmesi, *Legal İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 2007/13, s. 207; **Centel**, Tankut: Özel Okul Öğretmeniyle Sözleşme Yapılması, *Sicil İş Hukuku Dergisi*, 2007/6, s. 22–26; **Güzel**, Ali/**Ertan**, Emre: Avrupa Birliği Hukukunda ve Özellikle Avrupa Toplulukları Adalet Divanı (ATAD) Kararlarında Belirli Süreli İş Sözleşmesinin Yapılma ve Yenilenme Koşulları, *Legal İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 2007/18, s. 415–416; **Çelik**, Nuri: İş Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 26. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2013, s. 101; **Güzel**, Ali/**Özkaraca**, Ercüment/**Ugan**, Deniz: Karşılaştırmalı Hukukta ve Türk Hukukunda Belirli Süreli İş Sözleşmesi: Yapılma ve Yenilenme Koşulları, Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan, Cilt I, Beta Yayınları, İstanbul 2011, s. 542–545; **Süzek**, Sarper: İş Hukuku, Yenilenmiş 9. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2013, s. 245.

ücret ve ek ödemeler gibi konuların üzerinde pek fazla durulmamıştır. Buna karşılık, sosyal yardım kapsamındaki ek ödemeler arasında yer alan öğretim yılına hazırlık ödeneğinden özel okul öğretmenlerinin yararlanamayacağı ve öğretim yılına hazırlık ödeneğinin ödenmemesinin haklı fesih nedeni sayılamayacağı yönündeki 2012 tarihli Yargıtay kararı, konunun önemini ortaya koymuş ve sorunun mutlaka bilimsel bir perspektiften ele alınmasını kaçınılmaz hale getirmiştir.

II. ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KANUNU'NDA ÜCRET

İşverenin iş sözleşmesinden doğan asli edim yükümlülüğü niteliğindeki ücretin belirlenmesinde borçlar hukukuna egemen sözleşme özgürlüğünün yasa koyucunun müdahalesi yoluyla işçi lehine daraltılması, iş hukukunun yerleşik ilkeleri arasında başı çekmektedir. Gerçekten işverenin ücret ödeme borcunun kapsam ve içeriğinin saptanması bütünüyle iş sözleşmesi taraflarına terk edildiğinde, iş sözleşmesinin kendine özgü yapısından *-işçinin sözleşmenin kuruluş aşamasında çoğu kez pazarlık olanağından yoksun olması ve iş ilişkisini karakterize eden bağımlılık unsuru-* yararlanan işveren ücretin tutarını dilediği gibi tespit edebilmekte; işçi ise işverence dayatılan ve kendisiyle aile bireylerinin temel gereksinimlerini bile karşılamakta çoğu zaman yetersiz kalan bir ücret karşılığında iş görme edimini ifa etmek zorunda kalmaktadır. İşte bu noktada, sözleşme özgürlüğü ilkesinin ücret konusunda katı bir biçimde uygulanmasının yaratabileceği adaletsiz ve hakkaniyetle bağdaşmayan sonuçları ortadan kaldırmak amacıyla iş hukukunda kullanılan temel tekniğin, ücret tutarına işçiye asgari yaşam düzeyi sağlamaya elverişli bir alt sınır getirme olduğu anımsatılmalıdır. Yasa koyucu tarafından çizilen söz konusu alt sınır, *asgari ücret* olarak adlandırılmaktadır. Nitekim İş Kanunu, iş sözleşmesi ile çalışan ve İş Kanunu'nun kapsamına giren ve girmeyen tüm işçilerin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırlarının en geç iki yılda bir belirleneceğini kurala bağlamaktadır (İK m. 39/1). Dolayısıyla 4857 sayılı İş Kanunu'nun asgari ücrete ilişkin düzenlemesi, İş Kanunu'nun kapsamındaki işçilerin dışında; Basın İş Kanunu, Deniz İş Kanunu ve Borçlar Kanunu gibi öteki kanunlara tabi işçileri de kapsamaktadır. Daha yalın bir anlatımla, işverenin 4857 sayılı İş Kanunu'nun uygulama alanı dışında kalan ve Basın İş Kanunu'nun, Deniz İş Kanunu'nun veya Borçlar Kanunu'nun kapsamında bulunan işçilere de asgari ücretin altında bir ödeme yapması olanak dışıdır.

Asgari ücrete ilişkin genel norm, özel kanunlarla bazı işçi grupları için daha yüksek bir taban ücret öngörülmesine engel oluşturmamaktadır. Yasa koyucu, iş sözleşmesiyle çalışan kişinin icra ettiği mesleğin özelliğini ve iş görme ediminin niteliğini de dikkate alarak bir takım işçiler için farklı bir taban ücret belirleme konusunda takdir yetkisine sahiptir. Bununla birlikte, yasa koyucunun bu konudaki takdir yetkisi kesinlikle sınırsız da değildir. Şayet işçinin icra ettiği mesleğin özelliği

ve iş görme ediminin özgün niteliği pozitif bir ayırmıcılığı haklı kılmıyorsa özel düzenlenmenin Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesini zedelediği söylenebilecektir. Öte yandan belli meslekleri icra eden işçiler yönünden özel bir taban ücret belirlenmesi, kimi zaman anayasal bir gereklilik olarak da karşımıza çıkmaktadır. Anayasa'nın 'eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi' başlıklı maddesinde; eğitim ve öğretimin Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılacağı düzenlenmiştir (Any . m. 42/3). Şu halde eğitim ve öğretim de tıpkı adalet, sağlık ve güvenlik gibi, kural olarak Devlet tarafından yerine getirilmesi gereken asli kamusal hizmetler arasında yer almakta olup; Devlet eğitim ve öğretim hizmetini tamamen özel sektöre devredemez. Bununla beraber, maddenin devamında özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esasların '*Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak*' kanunla düzenleneceği ifade edilmek suretiyle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine özel ilk ve orta dereceli okullar açabilme olanağı tanınmıştır (Any. m. 42/5). Ancak özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerinin özel ilk ve orta dereceli okullar kurabilmesi eğitim ve öğretimin kamusal niteliğini ortadan kaldırmamakta; aksine Anayasa eğitim ve öğretim hizmetinin özel ilk ve orta dereceli okullarda da Devletin gözetim ve denetimi altında yapılmasını ve özel ilk/orta dereceli okulların bağlı olduğu esasların Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak kanunla düzenlenmesini buyurmaktadır. Mülga 625 sayılı Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nun² yerini alan 5580 sayılı Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nun³ temelinde de böyle anayasal bir gereklilik yatmaktadır.

Nitekim 5580 sayılı Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nda özel okullarda iş gören öğretmenlere dengi resmi okullarda çalışan ve aynı kıdeme sahip öğretmenlerden daha düşük bir ücret ödenemeyeceği kurala bağlanarak, ücret konusunda, aynı kamusal hizmeti veren kişiler arasında salt işverenin hukuki statüsünden kaynaklanabilecek bir eşitsizliğin önüne geçilmek istenmiştir. Buna göre, özel okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmi okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilmesi mümkün değildir (m. 9/2). Hemen belirtelim ki, fıkranın kişiler bakımından uygulanma alanı, özel okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlarla sınırlıdır. *Özel okullarda yöneticilik hizmeti yapanlar* ibaresinden kasıt, müdür ve müdür yardımcılarıdır. Buna karşın, *eğitim-öğretim hizmeti yapanlar* sözcükleriyle öğretmenlere gönderme yapılmaktadır. Dolayısıyla anılan fıkra, iş görme edimini özel eğitim kurumlarında yerine getiren muhasebeci, avukat, insan kaynakları uzmanı ve hizmetli gibi yardımcı personele ödenecek ücrete uygulanma olanağından yoksundur. Öte yandan, yasal düzenlemede '*emekliler hariç*' denilerek özel okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlara

² R.G., 18.6.1965, 12026.

³ R.G., 14.2.2007, 26434.

ilişkin bir istisna getirilmiştir. Şu halde devlet okulundan emekli olmasının ardından özel bir okulda işe başlayan öğretmene asgari ücret dahi ödenmesinin önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Kuşkusuz kanunun *ratio legis*'i dikkate alındığında, emekli öğretmenlerin ücrete ilişkin koruyucu hükmün kapsamı dışında bırakılmasının yerinde olup olmadığı ayrıca tartışmaya açık bir konudur.

Ele alınması gereken önemli bir sorun; özel okullarda dışındaki diğer özel öğretim kurumlarında, özellikle dershanelerde çalışan öğretmenlerinin durumudur. Öncelikle özel eğitim kurumlarının salt okullardan ibaret olmadığına ve Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun okullar dışındaki özel eğitim kurumlarını da kapsadığına işaret edilmelidir. Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun *amaç ve kapsam* başlıklı 1. maddesinin 2. fıkrasında, Kanun'un Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumları ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarını kapsadığı açıklanmış; *tanımlar* başlıklı 2. maddenin (b) bendinde de Kanun'da geçen *kurum* sözcüğüyle okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel eğitim okulları ile çeşitli kursların, uzaktan öğretim yapan kuruluşların, dershanelerin, motorlu taşıt sürücülerini kurslarını, hizmet içi eğitim merkezlerinin, öğrenci etüt eğitim merkezlerinin, özel eğitim ve iyileştirme merkezleri ile benzeri özel öğretim kurumlarının ifade edildiği belirtilmiştir. Buna karşılık, özel öğretim kurumlarında çalışan yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticilerin başta ücret olmak üzere özlük haklarını düzenleyen 9. maddede; okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemeyeceği ve sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerin bütçe kanunlarıyla resmî okul öğretmen ve personeline sağlanan haklara denk olarak okul öğretmenlerine ve personeline de ödeneceği kurala bağlanmak suretiyle ücret ve sosyal yardımlar kapsamındaki ek ödeme tutarlarına ilişkin olarak sadece özel okul yönetici ve öğretmenlerine ayrıcalık tanınmıştır. Madde metninde sadece okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlardan söz edilmesi de bu tespiti doğrulamaktadır. Zira özel eğitim kurumu kavramı okuldan çok daha geniş olup, Kanun'un tanımlar başlıklı 2. maddesinin (b) bendinde de tanımlandığı üzere okul kavramıyla okul öncesi eğitim, ilköğretim, özel eğitim ve ortaöğretim özel okulları kastedilmektedir. Bununla birlikte, dersane ve diğer özel öğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlere de devlet okullarında çalışan öğretmenlere göre daha düşük bir ek ders ücreti ödenmesi mümkün değildir. Zira Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nun 9. maddesinin 4. fıkrasında; kurumlardaki ek ders ücreti miktarının resmî okullar için tespit edilen miktardan az olamayacağı yazılıdır. Şu halde anılan fıkrada okul yerine *kurum* sözcüğüne yer verildiğinden, diğer özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenler de devlet okullarında ödenen ek ders ücretini talep edebilir. Eş deyişle, yasanın okullar dışındaki özel öğretim kurumlarında iş gören öğretmenleri ve eğitimci personeli devlet okullarında çalışan öğretmenlerle eşitlediği yegâne parasal hak, ek ders ücretidir.

Peki, özel okul öğretmenlerinin alacağı ücret nasıl hesaplanacaktır? Fıkra özel okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemeyeceği belirtilmektedir. Öyleyse özel okullarda çalışan yönetici veya öğretmene verilecek ücretin hesabında iki temel unsur, öğretmenin meslekteki kıdemi ve dengi devlet okulunda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarıdır. Örneğin özel bir lisede çalışan ve meslekte onuncu yılını tamamlayan tarih öğretmenine, devlet lisesinde görev yapan ve aynı kıdeme sahip tarih öğretmeninden daha az ücret ödenemeyecektir. Özel okul öğretmenin ücreti kıdem yönünden eş değer (emsal) devlet memuru öğretmenin derece ve kademesi dikkate alınarak hesaplanmalıdır⁴. Özel okul yönetici ve öğretmenlerinin ücrete esas mesleki kıdemlerinin belirlenmesinde, ilgili yönetici ve öğretmenlerin devlet okullarındaki çalışma süreleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Ekleyelim ki, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin maaşlarına yapılan zamların özel okul öğretmen ve yöneticilerinin aylık ücretlerine de yansıtılması gerekir⁵.

⁴ “...Davacı, davalı özel öğretim kurumunda 625 sayılı yasa kapsamında Türkçe öğretmeni olarak çalışmaktadır. Hüküm altına alınan kıdem tazminatı, ücret alacağı ve yıllık ücret alacağı taraflar arasında imzalanan sözleşmedeki ücret üzerinden hesaplanmıştır. Ancak davacı gerçek ücretinin bu ücret üzerinde olduğunu iddia etmiştir. Dava tarihinde yürürlükte bulunan 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 33. maddesi uyarınca “Özel okullarda yöneticilik ve eğitim - öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmi okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez. Birim ek ders ücreti miktarı, resmi okullar için tespit edilen miktardan az olamaz Türkçe öğretmeni olan davacının kıdemine göre anılan hüküm doğrultusunda dengi, resmi okulda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarları ile resmi okullar için tespit edilen alabileceği ücret ve ek ders ücreti belirlenmeli, belirlenen bu ücret üzerinden hüküm altına alınan tazminat ve alacaklar hesaplanmalıdır. Eksik inceleme ile karar verilmesi isabetsizdir...” Yarg. 9. HD, 25.9.2008, E:2007/27783 K:2008/24862, www.legalbank.net

⁵ “...Davacı, her yılın Ocak ve Temmuz aylarında yapılan ücret artış farkları yönünde isteklerde bulunmuş ve bilirkişi 1988–1989 ve 1994 yılları ücret artış farkları için hesaplamalar yapmış, ancak 1990–1991–1992 ve 1993 yılları ücret bordrolarının sunulmamış olması nedeniyle bu yıllar için hesaplamalarda bulunmadığı gibi, sadece ücret artışını değerlendirmeye alıp, diğer ödemelerde olması gereken artışları hesaplama dışı bırakmıştır. Ancak, 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa göre, özel okul öğretmenlerine ödenen ücretler resmi okul öğretmenlerine ödenen ücretten daha az olamaz kuralı gereğince, resmi okul öğretmenlerine yapılan her türlü artış karşılığında özel okul öğretmenine de artış yapılması gerektiğinden ücret dışındaki diğer ödeme kalemlerinde meydana gelen artışların dikkate alınmaması hatalıdır. Dava dilekçesinden davacının çalıştığı tüm seneler ile ilgili ücret artış farklarını istediği anlaşılmaktadır. Ancak işverence isteğe rağmen 1.1.1988-1.8.1989 ve 1.1.1994-15.4.1994 dönemini kapsayan bordrolar gönderilmiş ve davalıdan usul hükümlerinin bağlayıcılığı da hatırlatılarak tüm bordrolar yeniden istenmemiş ve bu nedenlerle sadece yukarıda belirtilen sürelerle sınırlı kalınarak değerlendirme yapılmıştır. Bu durumda yapılacak iş, işverene verilecek kesin mehilin neticeleri de belirtilmek suretiyle eksik bordroların yeniden istenilmesi ve yine gönderilmediği takdirde, yukarıda belirtilen ve özel okul öğretmenlerine ödenen ücretler, emsali resmi okul öğretmenlerine ödenen ücretten az olamaz kuralından hareket ederek doğacak farkları belirlemektir...” Yarg. 9. HD., 22.5.1997, 4198/9699, www.legalbank.net

Özel okullar tarafından istihdam edilen öğretmenler, temel ücretin yanında ücret ekleri bakımından da devlet okullarındaki meslektaşlarıyla eşitlenmiştir. Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nda, açıkça özel okullarda çalışan yöneticilere ve öğretmenlere dengi devlet okullarında görev yapan yöneticilerle öğretmenlere ödenen aylıkla sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerden daha az ücret ödenemeyeceği ve sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerin bütçe kanunlarıyla resmî okul öğretmen ve personeline sağlanan haklara denk olarak özel okul yönetici ve öğretmenlerine de ödeneceği vurgulanarak, devlet okulu öğretmenlerine sağlanan tüm ek ödemelerin özel okul öğretmenlerine de verileceği hükme bağlanmıştır. Bu doğrultuda, özel okul bünyesinde istihdam ettiği yönetici ve öğretmenlere, Devlet Memurları Kanunu çerçevesinde eş değer devlet okulu yönetici ve öğretmenlerine sağlanan aile yardımı ödeneği, yabancı dil tazminatı ve benzeri tüm ek ödemeleri ifayla yükümlüdür⁶. Aynı biçimde, özel okullarda ödenen ek ders ücreti, resmî okullar için tespit edilen miktarın altında kalmaz.

Özel okul yönetici ve öğretmenlerinin sosyal yardım kapsamında aldığı ek ödemelerin hukuki niteliği de açıklığa kavuşturulmalıdır. Özel okul yönetici ve öğretmenlerine sosyal yardım kapsamında yapılan tüm ek ödemeler, geniş anlamda ücret (ücret eki) olarak değerlendirilmelidir. Bu itibarla, özel okul yönetici ve öğretmenlerinin tüm ek ödemelerinde zamanaşımı süresi beş yıldır (İş Kanunu m. 32/8). Ayrıca gününde ödenmeyen ek ödemeler için mevduata uygulanan en yüksek faiz oranı uygulanmalıdır (İş Kanunu m. 34/1). Nihayet Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tutarı yıllar itibarıyla belirlenen çocuk ve aile yardımı dışında, öğretmen ve yöneticilere yapılan tüm ek ödemeler prime esas kazanç sayılacaktır⁷. Ancak Özel Eğitim Kurumları Kanunu, sosyal yardım kapsamındaki ek ödemeleri gelir vergisinden muaf tutmuştur (Özel Eğitim Kurumları Kanunu m. 9/3).

⁶ "...Davacı egzersiz ders ücreti ve rehberlik sınıf öğretmenliğinden doğan ücret alacaklarını da talep etmektedir. Davalı taraf cevap dilekçelerinde, bu ücretlerin davacıya ödendiğini ileri sürmüş ve bu ödemelerle ilgili bir kısım belgeleri dosyaya sunmuşlardır. 17.3.1986 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Öğretmen ve Yöneticilerinin ücretli ders saatlerine ait esaslar arasında yer alan 15. maddede, eğitimin özelliği dikkate alınarak Anadolu ve Fen Liselerinde görevli öğretmenlere zorunlu ve isteğe bağlı ek ders görevi dışında haftada 4 saat daha "ders niteliğinde egzersiz görevi" ücreti ödenir denilmektedir. Davalı taraf, bu ücretin ödendiğini ileri sürmekle okulun yukarıda belirtilen okullar statüsünde yer aldığı şeklindeki davacı iddiası kanıtlanmakla, ödemeler dışında kalan egzersiz görev ücretinin belirlenerek davacıya ödenmesi gerekirken bu yönler üzerinde durulmayarak karar verilmesi hatalıdır. Davacı taraf ayrıca yukarıda belirtilen ücret esasları ile ilgili tıbbî 11. maddesi gereğince rehberlik ve sınıf öğretmenliği ücreti talep etmekte ise de, 11. madde ilkököl öğretmenleri için hak getirmiş olup davacı lise öğretmeni olduğundan bu yönden bir isteği olamayacağı düşüncesiyle bu konu bozma nedeni sayılmamıştır..." Yarg. 9. HD., 22.5.1997, 4198/9699, www.legalbank.net

⁷ Prime esas kazanç kavramı hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. *Güzel, Ali/Okur, Ali Rıza, Canikli-oğlu, Nürşen: Sosyal Güvenlik Hukuku, Yenilenmiş 14. Bası, Beta Yayınları, İstanbul 2012, s. 279 vd.*

III. ÖĞRETİM YILINA HAZIRLIK ÖDENEĞİ

Milli Eğitim çevrelerinde *kırtasiye parası* olarak bilinen ve öğretmenlerin kitap, kırtasiye malzemesi gibi temel gereksinimlerini karşılamayı amaçlayan öğretim yılına hazırlık ödeneği, Devlet Memurları Kanunu'nun ek 32. maddesinde düzenlenmiştir. Anılan maddede, eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına dâhil öğretmen unvanlı kadrolarda görevli olup; fiilen öğretmenlik yapanlara (ilköğretim ve okul müdürleri ile yardımcıları, cezaevi okullarında çalışan öğretmenler, yönetici, eğitim uzmanı ve eğitim uzman yardımcıları dâhil) her öğretim yılında bir defaya mahsus olmak üzere ve öğretim yılının başladığı ay içinde Milli Eğitim Bakanı tarafından belirlenecek tarihte Bakanlar Kuruluna belirlenecek miktarda, öğretim yılına hazırlık ödeneği ödeneceği belirtilmektedir. Şu halde öğretim yılına hazırlık ödeneğine hak kazanabilmenin başlıca koşulları; eğitim/öğretim hizmetleri sınıfına dâhil öğretmen unvanlı kadrolarda görevli olmak ve fiilen öğretmenlik yapmaktır. İlköğretim ve okul müdürleri ile yardımcıları, cezaevi okullarında çalışan öğretmenler, yönetici, eğitim uzmanı ve eğitim uzman yardımcılığı da öğretim yılına hazırlık ödeneğinden yararlanmaktadır. Öğretim yılına hazırlık ödeneği, her öğretim yılında bir defaya özgü olmak üzere ve öğretim yılının başladığı ay içinde ödenir. Öğretim yılına hazırlık ödeneğinin öğretim yılının başladığı ay içinde hangi tarihte ödeneceğini belirleme yetkisi, Milli Eğitim Bakanı'na aittir. Öğretim yılına hazırlık ödeneğinin tutarı ise, her yıl Bakanlar Kurulu tarafından saptanır.

6363 sayılı 2013 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na ekli (K) cetvelinin "VI- Diğer Ödemeler" kısmının 3. maddesiyle "657 sayılı Kanununun ek 32 nci maddesi uyarınca verilecek öğretim yılına hazırlık ödeneği Bakanlar Kurulu kararı aranmaksızın 740 Türk Lirası olarak ödenir" hükmü getirilmiş; böylece öğretim yılına hazırlık ödeneği 2013–2014 öğretim yılı için 740 TL olarak belirlenmiştir⁸. Milli Eğitim Bakanlığı da 6.9.2013 tarih ve 10903426/869/2347968 sayılı bir yazıyla öğretim yılına hazırlık ödeneğinin 16.9.2013 tarihinden itibaren ödeneceğini duyurmuştur. Yukarıda da değinildiği gibi, Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nda; sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerin bütçe kanunlarıyla resmî okul öğretmenlerine sağlanan haklara denk olarak özel okul öğretmenlerine de ödeneceği son derece net bir biçimde dile getirilmektedir. Bu bağlamda, öğretim yılına hazırlık ödeneği de sosyal yardım kapsamında ek bir ödeme niteliği taşımakla, bu ödeneğin devlet okullarında görevli öğretmenlere ödenen tutar oranında özel okullarda çalışan yönetici ve öğretmenlere de ödenmesi gerektiğinden kuşku duyulmamalıdır. Burada Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nun, özel okullarda çalışan öğretmenleri özlük hakları yönünden 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi tuttuğunun altı çizilmelidir (m. 9/5a). İş Kanunu da ücreti kanun hükümleri veya sözleşme şartlarına uygun olarak hesap edilmeyen veya ödenmeyen işçiye iş sözleşmesini haklı nedenle derhal fesih hakkı tanımaktadır (İş Kanunu m. 24/II e). Ücret kavramına aylık temel ü-

⁸ R.G., 31.12.2012, mükerrer 28514.

retin dışında ikramiye ve prim gibi ücret ekleri de girmektedir. Bundan dolayı, hak ettiği ikramiye veya primi alamayan işçi, iş sözleşmesini haklı nedenle derhal feshederek ödenmeyen ikramiye veya prim alacağı dışında koşulları gerçekleşmiş işverenden kıdem tazminatı da talep edebilir. Aynı biçimde, öğretim yılına hazırlık ödeneği de özel okul öğretmenleri bakımından ikramiye veya prim gibi bir ücret eki sayıldığından öğretim yılına hazırlık ödeneğini alamayan özel okul öğretmeni de iş sözleşmesini haklı nedenle derhal feshedebilir; ayrıca özel okulda en az bir yıl çalışmışsa kıdem tazminatına da hak kazanır⁹. Acaba Yargıtay özel okullarda görev yapan öğretmenlerin işverenden öğretim yılına hazırlık ödeneği isteyip isteyemeyeceği ve öğretim yılına hazırlık ödeneği alamayan özel okul öğretmenlerinin iş sözleşmelerini haklı nedenle derhal feshedip edemeyeceği konularında nasıl bir tutum sergilemiştir? Aşağıda öncelikle Yargıtay'ın ilgili kararları aktarılacak; bilahare bu kararların hukuka uygun olup olmadığı değerlendirilecektir.

IV. YARGITAY KARARLARI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Kararlar

1997 yılında Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin önüne gelen somut olayda; davacı öğretmen; kıdem tazminatı, egzersiz ders ücreti, *hazırlık ödeneği*, zorunlu tasarruf ve neması, vergi iadesi ile ücret alacaklarının ödetilmesine karar verilmesi istemiyle dava açmış; iş mahkemesi isteği kısmen hüküm altına almıştır. Yargıtay bozma ilamından anlaşıldığı kadarıyla, yerel mahkeme sadece 1993 ve 1994 yıllarına ilişkin öğretim yılına hazırlık ödeneklerinin davalıdan tahsiline karar vermiş; davacının diğer yıllara ait öğretim yılına hazırlık ödeneklerine yönelik talebini bilirkişi raporuna dayanarak reddetmiştir. Ne var ki Yargıtay; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ek 31. maddesi gereğince resmi okul öğretmenlerine her öğretim yılı başında ödenen öğretim yılına hazırlık ödeneğinin davacıya da ödenmesi gerektiği, bilirkişinin eksik incelemeyle sadece 1993–1994 yılları için belirlemede bulunarak diğer yıllar için hesaplama yapmamasının ve mahkemenin bilirkişinin bu düşüncesine itibar ederek isteğin reddine karar vermesinin hatalı olduğu gerekçesiyle iş mahkemesinin kararını bozmuştur¹⁰.

⁹ Öğretim yılına hazırlık ödeneğinde zamanaşımı süresi beş yıl olup, işverenin temerrüdü durumunda mevduata uygulanan en yüksek faiz oranı uygulanmalıdır. Öğretim yılına hazırlık ödeneğinden sigorta primi de kesilmelidir. Buna karşın, öğretim yılına hazırlık ödeneğinden gelir vergisi kesilmez.

¹⁰ "...Davacı öğretim yılına hazırlık ödeneği adı altında ayrı bir talepte de bulunmuştur. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 9.4.1990 tarih ve 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12. maddesiyle eklenen ek 31. maddesi gereğince, resmi okul öğretmenlerine her öğretim yılı başında ödenen öğretim yılına hazırlık ödeneğinin davacıya ödenmesi gerekir. Bilirkişinin eksik incelemeyle sadece 1993–1994 yılları için belirlemede bulunup, diğer yıllar için hesaplama yapmaması ve mahkemenin bilirkişinin bu düşüncesine itibar ederek isteğin reddine karar vermesi hatalıdır..." Yarg. 9. HD., 22.5.1997, 4198/9699, www.legalbank.net

Okullar dışındaki diğer özel eğitim kurumlarınca istihdam edilen öğretmenlerin öğretim yılına hazırlık ödeneği talep edip edemeyeceği sorunu da çeşitli Yargıtay kararlarında tartışılmıştır. Yargıtay 2001 yılında verdiği iki kararda; mülga 625 Sayılı Kanunda bazı konularda özel okullar ile özel dershaneler ayırımı yapıldığını, anılan Kanununun 33. maddesinde özel okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanların dengi resmi okullarda ödenen aylık ve sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerden yararlanacakların belirtildiğini, özel dershaneler için bu ödemeler öngörülmediğini ve bu husus göz önünde tutulmaksızın dershanede öğretmen olarak görev yapan davacı için resmi okullarda ödenen Sosyal Yardım niteliğindeki öğretim yılına hazırlık ödeneğinin hüküm altına alınmasının doğru olmadığına hükmetmiştir¹¹.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 2005 tarihli kararına konu olayda; özel okulda müdür sıfatıyla çalışan davacı, ihbar tazminatı, öğretim yılına hazırlık ödeneği, ek ders ücreti, fazla çalışma ve ücret alacağına ödetilmesine karar verilmesini istemiş; iş mahkemesi son 33 günlük ücret alacağı dışında kalan isteklerin reddine karar vermiştir. Yargıtay bilirkişinin de 2001 yılı için öğretim yılına hazırlık ödeneğinin ödenmediğini belirterek hesaplama yaptığını ve bordrolarda söz konusu ödemeye dair bir bilgi ve belge olmadığı halde anılan istemin reddedilmesinin hatalı olduğunu ifade ederek kararı bozmuştur¹².

Ancak Yargıtay 2012 yılında eski içtihadından dönmüştür. Somut uyuşmazlıkta, davacı öğretmen her yıl Eylül ayında ödenen öğretim yılına hazırlık ödeneğinin davalı işverence ödenmemesi üzerine iş sözleşmesini haklı nedenle feshettiğini ileri sürerek kıdem tazminatı, öğretim yılına hazırlık ödeneği, öğretim yılına hazırlık ödeneğinin %1 fazlası, kalan ücret ve iş sözleşmesinin 4.maddesi gereğince tazminat alacağı gibi taleplerde bulunmuş; iş mahkemesi de davacının iş sözleşmesini

¹¹ "...625 sayılı Kanunda bazı konularda Özel Okullar ile Özel Dershaneler ayırımı yapılmıştır. Anılan Kanununun 33. maddesinde Özel Okullarda yöneticilik ve Eğitim-Öğretim hizmeti yapanların dengi Resmi Okullarda ödenen aylık ve Sosyal Yardım kapsamındaki ek ödemelerden yararlanacakları belirtilmiştir. Özel Dershaneler için bu ödemeler öngörülmemiştir. Bu husus göz önünde tutulmaksızın dershanede öğretmen olarak görev yapan davacı için Resmi Okullarda ödenen Sosyal Yardım niteliğindeki öğretim yılına hazırlık ödeneğinin hüküm altına alınması da doğru değildir..." Yarg. 9. HD., 24.10.2001, 12364/16583, www.legalbank.net "...625 Sayılı Kanunda bazı konularda Özel Okullar ile özel Dershaneler ayırımı yapılmıştır. Anılan Kanununun 33. maddesinde Özel Okullarda yöneticilik ve Eğitim-Öğretim hizmeti yapanların dengi Resmi Okullarda ödenen aylık ve Sosyal Yardım kapsamındaki ek ödemelerden yararlanacakları belirtilmiştir. Özel Dershaneler için bu ödemeler öngörülmemiştir. Bu husus göz önünde tutulmaksızın dershanede öğretmen olarak görev yapan davacı için Resmi okullarda ödenen Sosyal Yardım niteliğindeki öğretim yılına hazırlık ödeneğinin hüküm altına alınması da doğru değildir..." Yarg. 9. HD., 24.10.2001, 10219/16653, www.legalbank.net

¹² "...Davacı işçi eğitim ve öğretim ödeneği yönünden talepte bulunmuş, bilirkişi de 2001 yılı için bu ödeneğin ödenmediğini belirterek hesaplama yapmıştır. Dosyada bulunan bordrolarda söz konusu ödemeye dair bir bilgi ve belge olmadığı halde, anılan isteğin reddine karar verilmesi de hatalı olmuştur..." Yarg. 9. HD., 6.6.2005, E:2004/30811 K:2005/20459 , www.legalbank.net

haklı nedenle feshettiği gerekçesiyle davacının kıdem tazminatı ve öğretim yılına hazırlık ödeneği taleplerinin davalı işverenden tahsili yönünde hüküm kurmuştur. Ancak öğretim yılına hazırlık ödeneğini, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 32. maddesi uyarınca aynı kanunun eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına dâhil öğretmen unvanlı kadrolarda görevli olup fiilen öğretmenlik yapanlara, her öğretim yılında bir defaya mahsus olmak üzere ve öğretim yılının başladığı ay içinde Milli Eğitim Bakanı tarafından belirlenecek tarihte Bakanlar Kurulunca belirlenecek miktarda yapılan ödeme olarak tanımlayan Yargıtay; bu ödeneğin değinilen yasa kapsamındaki öğretmenlere ödenecek bir hak olduğunu, davacının tabi olduğu mülga 625 sayılı Kanun ve 5580 Kanunda Özel Öğretim Kurumlarında çalışan öğretmenlere “*eğitim ve öğretime hazırlık ödeneği*” verileceğine dair özel bir düzenleme olmadığı gibi bu ödeneğin geniş anlamda ücret kapsamında sayılma olanağı da bulunmadığını, davacının öğretim yılına hazırlık ödeneğini alamadığı gerekçesiyle iş sözleşmesini haklı nedenle feshedemeyeceği, dolayısıyla davacının öğretim yılına hazırlık ödeneğinin ve buna bağlı kıdem tazminatı istemlerinin reddedilmesi gerektiğini belirterek yerel mahkeme kararının bozulmasına hükmetmiştir¹³.

2. Değerlendirme

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin eski tarihli kararları, öğretim yılına hazırlık ödeneğinin özel okul öğretmenlerine de ödenmesi gerektiği doğrultusundadır. Yürürlükten kalkan 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 33. maddesinde; özel okullarda yöneticilik ve eğitim - öğretim hizmeti yapanlara kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmi okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemeyeceği ve sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerin bütçe kanunlarıyla resmi okul öğretmen ve personeline sağlanan haklara denk olarak özel okul öğretmenlerine ve personeline de ödeneceği düzenlenmişti. Şu halde, Yargıtay'ın önceki kararlarıyla özel okul öğretmenlerini de öğretim yılına hazırlık ödeneği hakkından yararlandırması olağan karşılanmalıdır. Zira mülga 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu son derece açıktır. Öğretim yılına hazırlık ödeneği de devlet okullarında çalışan ve memur statüsüne sahip öğretmenlere sağla-

¹³ “...657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 32. maddesi uyarınca öğretim yılına hazırlık ödeneği, Kanunun eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına dâhil öğretmen unvanlı kadrolarda görevli olup fiilen öğretmenlik yapanlara, her öğretim yılında bir defaya mahsus olmak üzere ve öğretim yılının başladığı ay içinde Milli Eğitim Bakanı tarafından belirlenecek tarihte Bakanlar Kurulunca belirlenecek miktarda yapılan, öğretim yılına hazırlık ödeneğidir. Bu ödenek maddede açıkça belirtildiği üzere değinilen yasa kapsamındaki öğretmenlere ödenecek bir hak olup, davacının tabi olduğu mülga 625 sayılı Kanun ve 5580 Kanunda Özel Öğretim Kurumlarında çalışan öğretmenlere “*eğitim ve öğretime hazırlık ödeneği*” verileceğine dair özel bir düzenleme olmadığı gibi, bu ödeneğin geniş anlamda ücret kapsamında sayılma olanağı da yoktur. Davacının bu hakkın ödenmediğinden bahisle iş akdini haklı olarak feshettiği kabul edilemez. Bu itibarla eğitime ve öğretime hazırlık ödeneği ve buna bağlı kıdem tazminatı talebinin reddi yerine kabulü hatalı olup bozmayı gerektirmiştir...” Yarg. 9. HD., 25.4.2012, Esas: 2010/7642 Karar: 2012/14341, Çalışma ve Toplum.Dergisi 36, 2013/1, s. 472-473.

nan sosyal yardım kapsamında bir ek ödeme olup; özel okul öğretmenlerinin devlet okullarındaki emsallerine tanınan bu haktan yoksun bırakılması düşünülemez.

Ne var ki Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 2012 tarihli kararıyla önceki yerleşik uygulamasıyla da çelişecek bir tarzda öğretim yılına hazırlık ödeneğinin sadece devlet memuru öğretmenlere tanınan parasal bir hak niteliği taşıdığını, özel okul öğretmenlerinin işverenlerinden öğretim yılına hazırlık ödeneği talep edemeyeceklerini ve dolayısıyla öğretim yılına hazırlık ödeneğini alamayan özel okul öğretmenin iş sözleşmesini haklı nedenle feshedemeyeceğini karara bağlamıştır. Yargıtay'ın bu kararı, yasa hükmünün sözüne ve özüne açıkça aykırıdır. 5580 sayılı Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nun 9. maddesinde; okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemeyeceği ve sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerin bütçe kanunlarıyla resmî okul öğretmen ve personeline sağlanan haklara denk olarak okul öğretmenlerine ve personeline de ödeneceği son derece net ve başka türlü bir yoruma olanak vermeyecek bir biçimde dile getirilmektedir. Bu bağlamda, öğretim yılına hazırlık ödeneği de devlet okullarında çalışan ve memur statüsüne sahip öğretmenlere sağlanan bir haktır. Öyleyse işveren, dengi devlet okullarında çalışan öğretmenlere sosyal yardım kapsamında yapılan ek ödemeler arasında yer alan öğretim yılına hazırlık ödeneğini bünyesinde istihdam ettiği yönetici ve öğretmenlere ödemekle yükümlüdür. Buna göre, öğretim yılına hazırlık ödeneğini alamayan özel okul yöneticisi veya öğretmeni iş sözleşmesini İş Kanunu'nun 24/II (e) maddesine dayanarak haklı nedenle feshedebilir; şayet iş sözleşmesi belirli süreliyse bakiye süre ücretini de talep edebilir. Ayrıca yönetici veya öğretmenin asgari bir yıl çalışma süresini tamamladığı durumlarda işverenden kıdem tazminatı da istenebilir. Tüm bu açıklamalar ışığında; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin yanlılgı bir değerlendirmeye dayanan 2012 tarihli kararıyla oldukça açık bir yasal düzenlemeyi yok saydığı ve önceki isabetli içtihatlarıyla da çeliştiği ortadadır. Belirtelim ki, hukuk devletinde yasanın bahsettiği bir hakkın yargı kararıyla ortadan kaldırılması tasavvur dahi edilemez. O halde Yargıtay 9. Hukuk Dairesi önüne gelecek yeni uyuşmazlıklarda, önceki uygulamasıyla da uyumlu olarak, özel okul yönetici ve öğretmenlerinin öğretim yılına hazırlık ödeneğinden yararlanabileceği yönünde kararlar vermeli ve öğretim yılına hazırlık ödeneğinin ödenmemesini haklı fesih nedeni saymalıdır.

V. SONUÇ

Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nda özel eğitim kurumlarında çalışan eğitimci personele ilişkin temel iş hukuku normlarından önemli ölçüde ayrılan çeşitli kurallar yer almaktadır. Özellikle iş sözleşmesinin bağitlanması ve sona ermesi aşamalarını düzenleyen hükümlerle idareye işçiye disiplin cezası uygulama yetkisi tanıyan kural, iş hukukuyla idare hukukunun deyim yerindeyse iç içe girdiği karma bir hukuki yapının varlığına işaret etmektedir. Öte yandan eğitim-öğretim hizmetinin sürekliliğine rağmen yasanın işverene en az bir yıl süreli zincirleme belirli süreli iş sözleşmeleri bağitlayabilme hakkı tanınması dikkat çekici başka bir düzenlemedir. Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nun kapsamına özel okulların yanında dershane gibi diğer özel eğitim kurumlarında çalışan yönetici ve öğretmenler de girmektedir. Belirtelim ki, yasanın diğer özel eğitim kurumlarında çalışan yönetici ve öğretmenleri devlet okullarında çalışan öğretmenlerle eşitlediği tek hak, ek ders ücretidir. Buna karşılık, Özel Eğitim Kurumları Kanunu özel okul yönetici ve öğretmenlerinin ücreti ve ücret ekleri konusunda 4857 sayılı İş Kanunu'nun asgari ücrete ilişkin hükmünü işçi lehine adeta *by-pass* etmiş; özel okul öğretmen ve yöneticilerine –emekliler hariç- dengi devlet okullarında çalışan ve eş değer kıdeme sahip yönetici ve öğretmenlerin aldığı ücretin altında bir ödeme yapılmasını yasaklamıştır. Yasa koyucu özel okul yönetici ve öğretmenlerine aylık temel ücret konusunda ayrıcalık tanımakla da kalmamış; devlet okullarında görev yapan öğretmenlere yapılan ek ödemelerin en az aynı tutarda özel okul yönetici ve öğretmenlerine de yansıtılmasını zorunlu kılmıştır.

Öğretmenlerin her öğretim yılı başında aldığı öğretim yılına hazırlık ödeneği de Devlet Memurları Kanunu çerçevesinde ve sosyal yardım kapsamında yapılan ek ödemeler arasında önemli bir yer tutmaktadır. Yargıtay çeşitli kararlarında, isabetli olarak, özel okul yönetici ve öğretmenlerinin de öğretim yılına hazırlık ödeneği talep edebileceklerine hükmetmişti. Ancak Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 2012 yılında; özel okul öğretmenlerinin öğretim yılına hazırlık ödeneğinden yararlanamayacağına, zira öğretim yılına hazırlık ödeneğinin devlet okullarında görev yapan öğretmenlere özgü bir hak olduğuna, öğretim yılına hazırlık ödeneğini alamayan öğretmenin iş sözleşmesini haklı nedenle derhal feshedemeyeceğine ve dolayısıyla kıdem tazminatına da hak kazanamayacağına karar vermiştir. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin görüşü, Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nda yer alan açık düzenlemeyle kesinlikle bağdaşmamaktadır. Yargıtay ileride ele alacağı özdeş olaylarda yasanın sözüne ve özüne uygun bir tutum takınmalı, eski içtihadını göz ardı etmemeli ve binlerce öğretmeni yasadın doğan haklarından mahrum bırakmamalıdır. Bu noktada Türkiye Cumhuriyeti'nin banisi M.K. Atatürk'ün öğretmenlere hitaben söylediği şu veciz cümle anımsatılmalıdır: "...*Öğretmenler! Yeni nesil sizlerin eseri olacaktır...*". Aksi takdirde, geleceğimizi emanet ettiğimiz öğretmenlere yasa tarafından tanınan bir hakkın yargı erki tarafından yok sayılması toplumsal vicdanı sızlatacaktır.